

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN ĐỨC TRỌNG, TỈNH LÂM ĐỒNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Đặng Thị Hạnh

Thư ký phiên họp: Bà Trịnh Thị Lan Anh – Thư ký Tòa án nhân dân huyện Đức Trọng, tỉnh Lâm Đồng.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đức Trọng, tỉnh Lâm Đồng tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Phương – Kiểm sát viên.

Ngày 30 tháng 12 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Đức Trọng, tỉnh Lâm Đồng mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 492/2024/TLST-VDS ngày 27 tháng 11 năm 2024 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 07/2024/QĐST-VDS ngày 19 tháng 12 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Bà **Làu Sủi M**, sinh năm 1950. Trú tại: Số 3, đường N, Tổ 1, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng. Địa chỉ liên hệ: Thôn C, xã P, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng.

- **Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:** Bà **Lương Mỹ D**, sinh năm 1996. Trú tại: Số 3, đường N, Tổ 1, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng.

Bà M và bà D có mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ghi ngày 11/11/2024 và lời khai tại phiên họp, người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Làu Sủi M trình bày: Bà và ông Lương A D1 (chết năm 2023) là vợ chồng. Ông bà có 09 con chung gồm Lương Thị C, sinh năm 1969; Lương Bích L, sinh năm 1970; Lương A M1, sinh năm 1973; Lương Ứng M2, sinh năm 1977; Lương Nhật S, sinh năm

1979; Lương Sát M3, sinh năm 1982; Lương Nhật P, sinh năm 1985; Lương Mỹ L, sinh năm 1989 và Lương Mỹ D, sinh năm 1996. Đối với Lương Mỹ D từ khi sinh ra đã mắc Hội chứng Down, có biểu hiện chậm phát triển tâm thần, đi lại vận động khó khăn, khả năng ngôn ngữ hạn chế, có thể tự sinh hoạt và vệ sinh cá nhân nhưng vẫn phải có người chăm sóc thường xuyên. Nay bà M yêu cầu tuyên bố bà D mất năng lực hành vi dân sự và bà là người giám hộ cho bà D trong các giao dịch dân sự liên quan.

Tại phiên họp hôm nay, bà M vẫn giữ nguyên yêu cầu;

Quan điểm của Viện kiểm sát nhân dân huyện Đức Trọng: Đề nghị chấp nhận yêu cầu của bà M về việc tuyên bố bà D mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Đức Trọng, tỉnh Lâm Đồng nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng: Bà Làu Súi M yêu cầu tuyên bố bà Lương Mỹ D mất năng lực hành vi dân sự, việc dân sự được quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 của Bộ luật Tố tụng dân sự nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Đức Trọng, tỉnh Lâm Đồng.

[2] Về nội dung yêu cầu:

2.1. Theo người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà M thì: Bà Lương Mỹ D là con chung của bà và ông Lương A D1 (*chết năm 2023*). Bà D từ khi sinh ra đã mắc Hội chứng Down, có biểu hiện chậm phát triển tâm thần, đi lại vận động khó khăn, khả năng ngôn ngữ hạn chế, có thể tự sinh hoạt và vệ sinh cá nhân nhưng vẫn phải có người chăm sóc thường xuyên. Ủy ban nhân dân huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng quyết định trợ cấp cho bà D là người chậm phát triển tâm thần (Hội chứng Down) theo Quyết định số 1388/QĐ-UBND ngày 02/7/2013. Hiện nay do tình trạng bệnh tật của bà D gây khó khăn cho gia đình trong việc thực hiện giao dịch dân sự và giải quyết các vấn đề khác có liên quan đến bà D nên bà M yêu cầu tuyên bố bà D mất năng lực hành vi dân sự và bà M là người giám hộ trong các giao dịch dân sự liên quan đến bà D.

2.2. Quá trình giải quyết việc dân sự, Tòa án đã tiến hành trưng cầu giám định đối với bà Lương Mỹ D. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 269/KLGD ngày 16 tháng 12 năm 2024 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đối với bà D:

Kết luận về y học: Hiện tại bị bệnh chậm phát triển tâm thần nặng/ Hội chứng Down (Theo Bảng phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 - ICD10 bệnh có mã là F72/Q90).

Kết luận về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện tại mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

2.3. Qua ý kiến của Kiểm sát viên tham gia phiên họp đề nghị chấp nhận yêu cầu của bà Lò Sủi M, tuyên bố bà Lương Mỹ D mất năng lực hành vi dân sự.

Xét thấy việc bà M yêu cầu Tòa án nhân dân huyện Đức Trọng tuyên bố bà D mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở chấp nhận theo quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015. Hiện nay bà D đang sống cùng với mẹ đẻ là bà Lò Sủi M; bố đẻ là ông Lương A D1 chết năm 2023. Căn cứ Điều 47, Điều 48, Điều 49, Điều 57 và Điều 58 của Bộ luật Dân sự, Tòa án chỉ định bà M là người giám hộ cho bà D và xác định quyền và nghĩa vụ của người giám hộ đối với người được giám hộ theo quy định của pháp luật.

[3] Về chi phí tố tụng: Chi phí giám định pháp y tâm thần 12.200.000đ (Mười hai triệu hai trăm nghìn đồng). Bà M là người yêu cầu giải quyết việc dân sự nên bà phải chịu chi phí tố tụng và đã nộp đủ chi phí tố tụng.

[4] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà M là người cao tuổi có đơn xin miễn nộp tạm ứng lệ phí, lệ phí nên được miễn lệ phí dân sự sơ thẩm theo quy định tại điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, Điều 35, Điều 39, Điều 149, Điều 161, Điều 367, Điều 369; Điều 370, Điều 371, Điều 372 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

Căn cứ các Điều 22, 47, 48, 49, 57, 58 của Bộ luật Dân sự năm 2015;

Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của người yêu cầu bà Lò Sủi M

Tuyên bố: Bà Lương Mỹ D, sinh ngày 09/12/1996. Trú tại: Số 3, đường N, Tổ 1, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng mất năng lực hành vi dân sự kể từ ngày quyết định này có hiệu lực pháp luật.

2. Về giám hộ: Chỉ định bà Làu Sủi M là người giám hộ cho bà Lương Mỹ D.

Người giám hộ có quyền:

- Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ (nếu có).

- Được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ (nếu có).

- Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

Người giám hộ có nghĩa vụ:

- Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ.

- Đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự.

- Quản lý tài sản của người được giám hộ (nếu có).

- Bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

3. Về chi phí tố tụng: Bà Làu Sủi M phải chịu chi phí giám định pháp y tâm thần 12.200.000đ (Mười hai triệu hai trăm nghìn đồng), bà M đã nộp đủ chi phí tố tụng.

4. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Làu Sủi M được miễn lệ phí dân sự sơ thẩm.

Căn cứ đoạn 2 khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự thì: “*Khi không còn căn cứ tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của chính người đó hoặc của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định huỷ bỏ quyết định tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự*”.

Quyền yêu cầu thi hành án, nghĩa vụ thi hành án, thời hiệu yêu cầu thi hành án: Trường hợp bản án, quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo qui định tại các Điều 6, Điều 7, Điều 7a, Điều 7b và Điều 9 Luật Thi hành án dân sự; Thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

Bà Lòu Sủi M, bà Lương Mỹ D có mặt có quyền kháng cáo trong hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định giải quyết việc dân sự để yêu cầu Tòa án tỉnh Lâm Đồng giải quyết theo thủ tục phúc thẩm.

Nơi nhận:

- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- TAND tỉnh Lâm Đồng;
- VKSND huyện Đức Trọng;
- Chi cục THADS huyện Đức Trọng;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Đặng Thị Hạnh